

İşçi Ücretlerinin Banka Aracılığı İle Ödenmesinde Hesap Pusulası Verilmesi

İşçi ücretlerinin banka aracılığı ile ödenmesi durumunda ücret hesap pusulası verilmesi zorunlu değil midir? - 30.08.2015

İşverenin en önemli yükümlülüğü olan işçinin ücretinin ödenmesi ile ilgili 4857 sayılı Kanun'da ayrıntılı hükümler bulunmaktadır. Söz konusu kanun hükümleri çerçevesinde işçinin ücret ve her çeşit istihkakı kural olarak işyerinde veya özel olarak açılan bir banka hesabına ödenir. Kayıt dışı istihdamı önlemek amacıyla mevzuata eklenen düzenleme ile işçinin ücreti ve her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesabına yatırılması suretiyle ödenmesi hususunun yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmiştir.

Yükümlülüğün kapsamı

4857 sayılı İş Kanunu'nda konu genel olarak düzenlenmiş olmakla birlikte uygulamaya ilişkin ayrıntılar Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Daire Yönetmelik ile belirlenmiştir. Buna göre 01.01.2009 tarihinden itibaren Türkiye genelinde en az on işçi çalıştıran işverenler, çalıştırdıkları bu kişilere o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanuni kesintiler düşüldükten sonra net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler.

Ondan az işçi çalıştıran işyerlerinde ücretlerin banka aracılığı ile ödenme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ücretin ödendiğinin ispatına ilişkin sorumluluğun işverende olması ve ücretini almak için işçinin işyerine gelmesinin beklenemeyeceği durumlarda işverenin, işçinin ücretini ikametgahına göndermesi gerekeceğinden hem ispat sorunlarının önüne geçilmesi hem uygulama kolaylığı açısından ondan az çalışanı olan işverenlerin de ücret ödeme yükümlülüğünü banka aracılığı ile yerine getirmesini tavsiye etmekteyiz.

Konu ile ilgili düzenlemede açıkça Türkiye genelinde çalıştırılan işçi sayısının en az 10 olmasından bahsedildiği için banka aracılığı ile ödeme yükümlülüğü açısından aynı

işverene ait tüm işyerlerinde çalışanların toplam sayısı dikkate alınacaktır. İş ve sosyal güvenlik hukuku mevzuatındaki bazı yükümlülükler (iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yükümlülükler gibi) sadece işyerinde çalışan işçi sayısı çerçevesinde değerlendirilirken; ücretin banka aracılığı ile ödenmesine ilişkin yükümlülükte toplam işçi sayısı dikkate alınacaktır.

Banka aracılığıyla ödeme yapması gereken işverenler, işyerlerinin bulunduğu mahalde banka şubesi bulunmaması ya da çalışanlara banka aracılığıyla ödeme yapılmasına imkân bulunmaması hâlinde ödemeler, TC Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü şubeleri aracılığıyla yapılabilir.

İşveren, bankalar aracılığıyla yapılan her türlü ödemelerde ödemelerin niteliğini, hesabın açıklamasında belirtmek zorundadır.

Ücretin banka aracılığı ile ödenmesi durumunda ücret hesap pusulası düzenleme yükümlülüğü

Ücretin ödendiğini ispat yükü işverene aittir. İş Kanununda ücretin ödendiğinin nasıl ispat edileceği ile ilgili açık bir düzenleme yer almamakla birlikte 4857 sayılı Kanun'un 37 madde hükmünde ücret hesap pusulasına ilişkin bir hükme yer verilmiştir. Buna göre, işveren işyerinde veya bankaya yaptığı ödemelerde işçiye ücret hesabını gösterir imzalı veya işyerinin özel işaretini taşıyan bir pusula vermek zorundadır. Bu pusulada ödeminin günü ve ilişkin olduğu dönem ile fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatil ücretleri gibi asıl ücrete yapılan her çeşit eklemeler tutarının ve vergi, sigorta primi, avans mahsubu, nafaka ve icra gibi her çeşit kesintilerin ayrı ayrı gösterilmesi gerekir. İşveren ücret ödeme borcunu yerine getirdiğini yukarıda belirtilen ücret hesap pusulası dışında banka kayıtları, işçinin imzasını taşıyan ücret bordroları veya diğer ödeme belgeleri ile ispatlayabilir. Bununla birlikte ispat yükümlülüğünden bağımsız olarak ücret hesap pusulasının düzenlenmesi ve bir nüshasının işçiye verilmesi yükümlülüğü devam etmektedir.

Ücretlerin banka aracılığı ile ödenmesine ilişkin düzenleme yürürlüğe girdikten sonra uygulamada işverenlerin genel olarak söz konusu yükümlülüğe uydukları ancak banka aracılığı ile ödeme nedeniyle ücret hesap pusulası düzenleme yükümlülüğünü gözardı ettikleri gözlenmektedir. Ücretin banka aracılığı ile ödenmesi ücret hesap pusulası düzenleme ve bir nüshasını işçiye verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığı için işçi ücretlerini banka aracılığı ile ödeyen işverenler de ücret hesap pusulası düzenlemek ve bir nüshasını işçiye vermek zorundadır.

Yükümlülüğün yerine getirilmemesinin müeyyidesi

Türkiye genelinde en az on işçi çalıştıran işverenler, çalıştırdıkları bu kişilere o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanuni kesintiler düşüldükten sonra net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler. İşveren tarafından söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda müeyyide olarak idari para cezası belirlenmiştir. Buna göre 2015 yılı için geçerli olan idari para cezası tutarı her işçi ve her ay için 153 TL'dir.

Yukarıda kısaca bahsedildiği şekilde işverenin ücret hesap pusulası düzenleme yükümlülüğü devam ettiği için ücretleri bankadan ödeyen işverenin ücret hesap pusulası düzenlememesi nedeniyle uygulanacak idari para cezası ise 2015 yılında geçerli olmak üzere 554 TL'dir.

Yrd. Doç. Dr. Yalçın BOSTANCI

KTO Karatay Üni. Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

<http://www.muhassebedr.com/>

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA